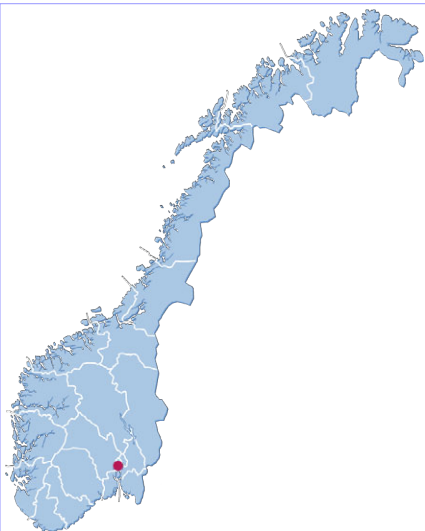
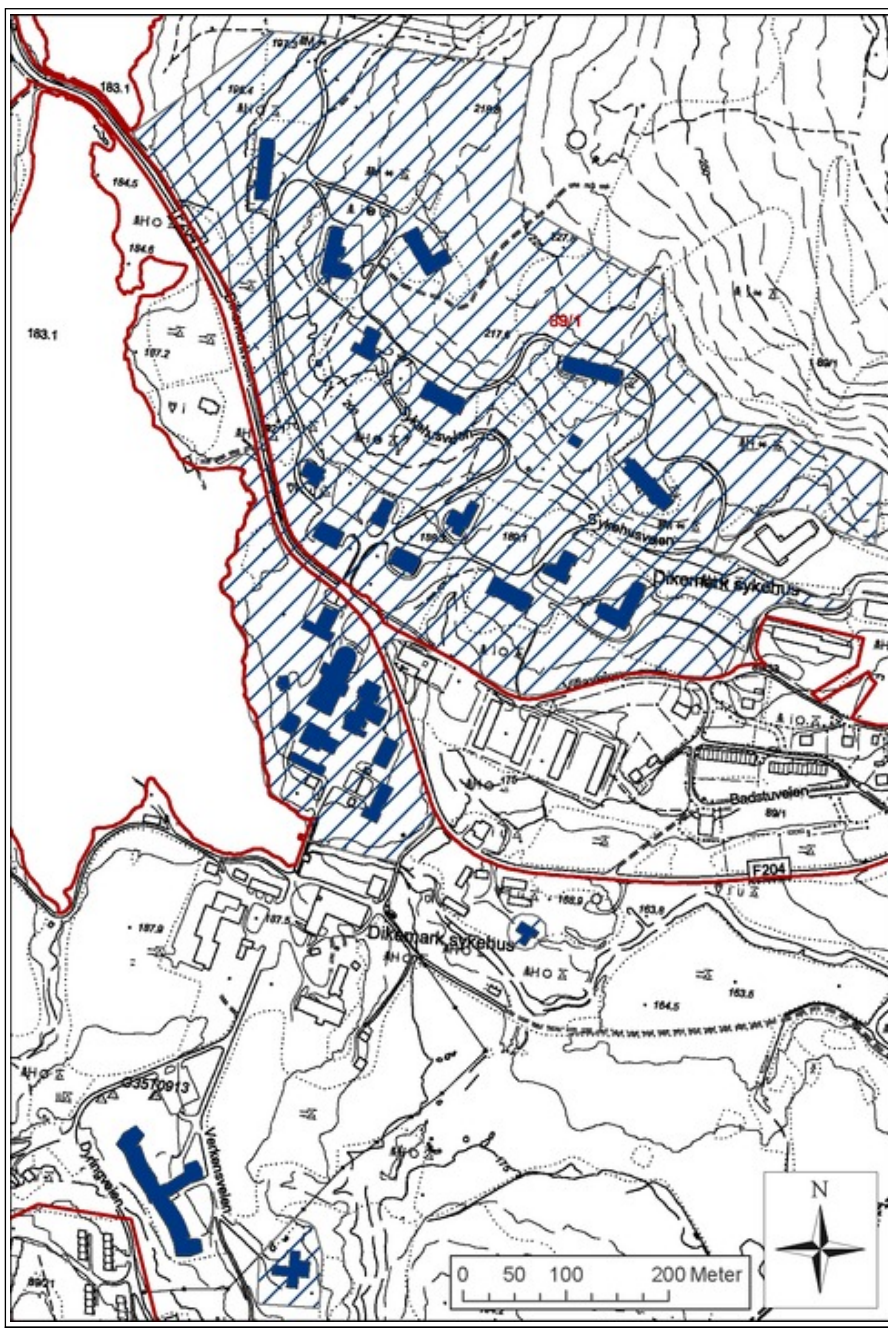
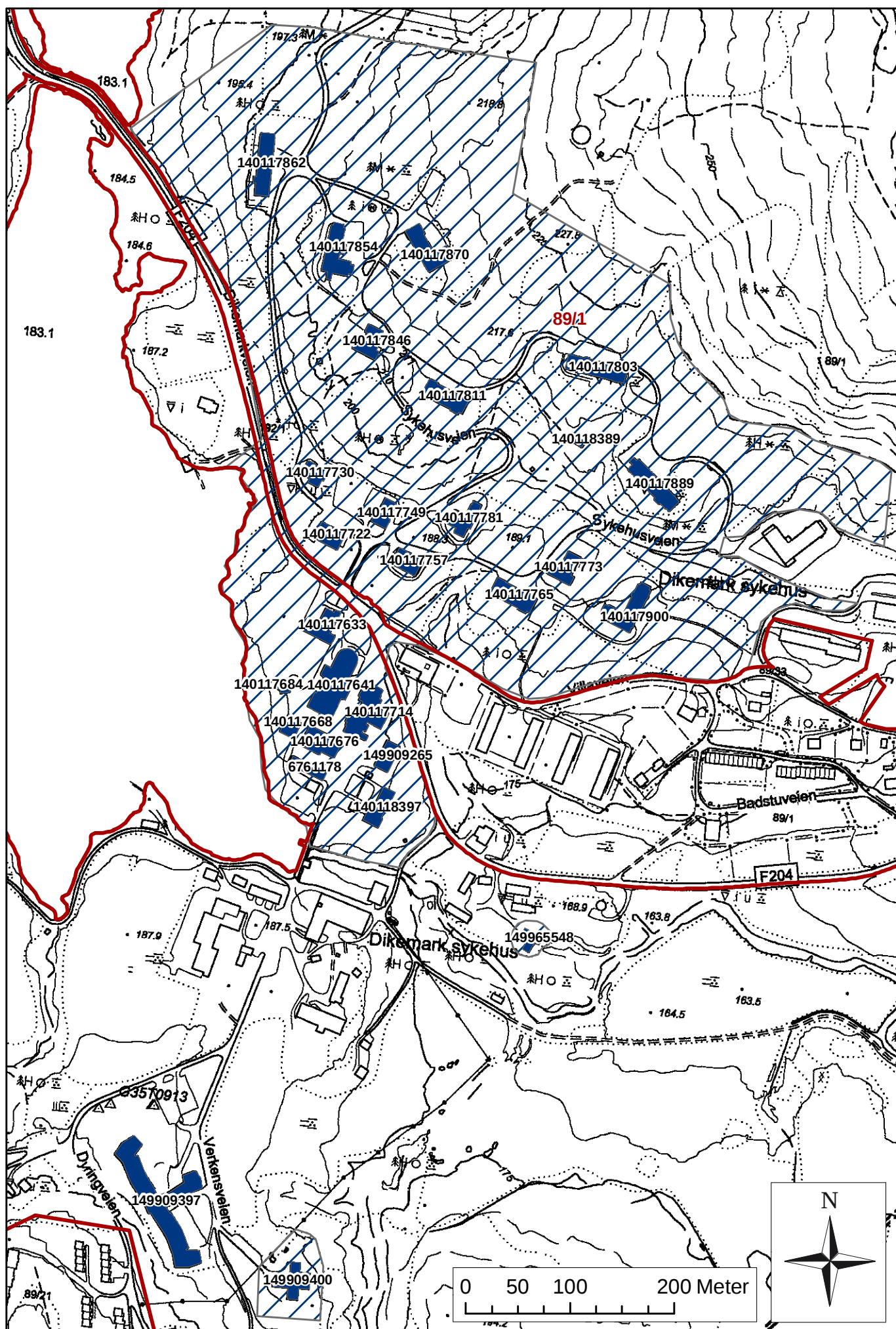

Bygnings- og eiendomsdata

Fylke:	Akershus
Kommune:	220/Asker
Opprinnelig funksjon:	Psykiatrisk sykehus
Nåværende funksjon:	Psykiatrisk sykehus
Foreslått vernekategori:	Verneklasse 1, fredning
Totalt antall bygg:	37

Bygningsoversikt, omfang vern

Byggnr	Byggnavn	Oppført	Verneklasse	Omfang	GAB nr	Gnr/Bnr
9900435	01 Adminstrasjons-bygning	1908	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør/Interiør	140117633	89/1
9900433	02 Legebygning	1906	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør	140117749	89/1
9900432	03 Kurhus I	1906	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør	140117722	89/1
9900434	04 Pensjonatet	1905	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør	140117730	89/1
9900419	05 Bjørkeli	1919	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør/Interiør	140117862	89/1
9900421	06 Furuli	1931	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør	140117870	89/1
9900420	07 Bjerget	1911	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør	140117854	89/1
9900422	08 Utsikten	1905	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør	140117846	89/1
9900423	09 Slottet	1905	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør	140117811	89/1
9900431	10 Kurhus II	1908	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør	140117757	89/1
9900430	11 Hospitset	1908	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør/Interiør	140117781	89/1
9900429	12 Borgen	1908	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør	140117765	89/1
9900428	13 Klosteret	1908	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør/Interiør	140117773	89/1
9900427	14 Lien	1913	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør	140117900	89/1
9900425	16 Kringsjø	1921	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør/Interiør	140117889	89/1
9900424	17 Dagali	1934	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør	140117803	89/1
9900445	18 Avdeling 3 Verkensvei 19	1962	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør	149909397	89/1
9900443	20 Fossekallen		Verneklasse 1, fredning	Eksteriør	140118397	89/1
9900444	21 Stinaløkkå	1970	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør/Interiør	149909400	89/1
9900414	22 Kjøkkenkroken, Sykehusveien 13		Verneklasse 1, fredning	Eksteriør	140118389	89/1
9900437	24 Kjøkkenbygning	1905	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør/Interiør	140117641	89/1
9900438	25 Vaskeriet	1905	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør	140117714	89/1
9900440	26 Lageret	1926	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør	140117668	89/1
9900441	27 Maskinverkstedet	1906	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør	140117676	89/1
9900439	28 Snekkerverksted	1949	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør	149909265	89/1
9900442	29 Garasje	1925	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør	6761178	89/1
9900447	34 Kraftstasjon	1904	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør/Interiør	149965548	89/1
9900436	36 Forvalterbolig	1928	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør	140117684	89/1

Vern kompleks

Formål:	Formålet er å bevare Dikemark sykehus som eksempel på paviljongbygget psykiatrisk sykehus fra tidligste del av 1900-tallet. Vernet skal sikre bygninger med park/hageanlegg og anleggets opprinnelige utforming/arkitektur med senere utvidelser og tilføyelser. Park og uteområde skal bevares og forvaltes som helhet og den visuelle og funksjonelle sammenhengen med vernete deler av sykehusanlegget skal opprettholdes. De vernete bygningenes innbyrdes sammenheng og opprinnelig materialbruk skal opprettholdes så som, dekker, vegetasjon/beplantning samt kulturhistoriske verdier knyttet til anlegget som helhet.
Begrunnelse:	Dikemark sykehus utgjør et enestående kulturmiljø i nasjonal målestokk og er et svært viktig arkitektur- og helsehistorisk eksempel på et godt bevart psykiatrisk sykehus fra de første år av 1900-tallet. Anlegget speiler datidens behandlingsformer og ideer i psykiatrien med vekt på klassifisering av pasienter og sinnslidelser lokalisert i landlige og uforstyrrete omgivelser. Til tross for anleggets åpne karakter er bygningenes plassering og funksjoner nøye avpasset pasientenes klassifisering og kjønn. Utvidelsene av sykehuset de første tiårene er holdt i et oppsluttende formspråk med i hovedsak ensartet materialbehandling. Bygningenes størrelse og funksjoner vitner om endrete vilkår i psykiatrien hvor planene om et kolonisykehus ble forlatt til fordel for større lukkede pleieavdelinger dels med integrerte lokaler for arbeidsterapi. Dikemark sykehus er et av få sykehusanlegg hvor opprinnelige økonomibygger er bevart med kjøkken, kjelehus, vaskeri, kraftstasjon og verkstedbygg som samlet utgjør et bygningsmiljø med bygningstyper med høy autentisitet som ellers er dårlig bevart i sykehussammenheng. Uteområder og veier på sykehusområdet ble i stor grad opparbeidet av pasienter under fagkyndig ledelse. Den særpregete blandete karakteren med kultiverte opparbeidete uteområder glir over i åpen furuskog med svaberg og utgjør et sentralt element i det helhetlige sykehusanlegget. Til tross for senere endringer har anlegget høy grad av autentisitet i helhet og detaljer som er unikt for sykehusanlegg fra perioden.
Omfang:	Vernet omfatter tilsammen 28 bygninger. Disse er i hovedsak fra tiden 1905-34 med senere tilbygg, to bygninger er fra tiden etter 1960. Vernet omfatter også dam, uteområder og parkanlegg som vist på kart.

Beskrivelse kulturmiljø

Sykehusområdet har klar soninndeling. Gårdsdriften med driftsbygninger ligger på sørsiden av demningen. På nordsiden ligger hovedkjøkken, vaskeri, kjelehus, og administrasjonsbygg med hovedport, mottaksavdelinger og verkstedbygg vis-a-vis. Paviljongene ligger spredt, dels i skrånende terreng opp mot Slottsberget og skogen. Bygningene ble plassert med sikte på å gi mest mulig luft og lys, minst mulig grunnarbeider og samtidig ha plass til framtidig utbygging. Direktørvillaen og pumpestasjonen ligger tilbaketrukket mot Verkensvannet.

Pasientene ble tatt i mot i egne observasjonsavdelinger, Kurhus 1 og Kurhus 2, for hhv menn og kvinner, sentralt plassert på hver side av midtaksen mellom Administrasjonsbygget og det nåværende Legebygget. Sammen danner disse bygningene anleggets sentrum også i formal forstand. Fra mottaksavdelingene ble pasientene fordelt på avdelinger for rolige, halvrolige og urolige, med de urolige avdelingene plassert lengst bak mot åsen og skogen. Organiseringen og graderingen har sterke likhetstrekk med de eldre lukkede asylene hvor pasientene også ble klassifisert med de dårligst fungerende innerst i anleggene.

Planene om koloniale bygg ble aldri realisert. Med unntak for to bygg for betalende pasienter hhv menn og kvinner, ble det kun bygget s.k. vaktavdelinger før krigen. De ble stadig større. Til gjengjeld har det vært en omfattende boligbygging på 1950 og 1960-tallet, dels i regi av OBOS. Økonomibyggene er også utvidet.

Dikemark som kulturminne

Dikemark sykehus har bevart alle vesentlige elementer fra den første tiden med direktørbolig, kjelehus, kraftstasjon, kjøkken, vaskeri mv. Autentisiteten er tildels svært høy, om enn bare svake spor er tilbake av luftegårder og gjerder. Økonomibyggene er trolig de best bevarte fra tiden før 1920 ved noe sykehus i landet. Kraftstasjonen er svært sjelden som lite kraftverk med eldre turbin, generator og hovedtavle. Gårdsanlegget som opprinnelig var en av forutsetningene for sykehuset er i dag eid av Oslo kommune. Som sykehus spiller anlegget rådende tendenser i den internasjonale psykiatrien i tiden rundt 1900. De eldste bygningene for rolige pasienter har mest utpreget villaform og med relativt beskjedent antall plasser. Differensiering av pasientene kan også avleses i plan ved at det på rolige avdelinger er flersengsrom, mens det er en lang rekke isolater på andre avdelinger. Bygningenes planforhold og utforming gjenspeiler slik også bygningenes funksjon og diagnostisering/klassifisering av pasientene. Det er en klar tendens i økende størrelse på sengeavdelingene i tid. Trolig spiller dette en økende andel av diagnostiserte sinnslidende i samfunnet og mindre tro på mulighetene for behandling. Det er talende at all utbygging etter 1920 knytter seg til såkalte vaktavdelinger. Dette er en tendens ved en rekke psykiatriske sykehus etter 1900. Delingen av anlegget i manns- og kvinnesider er fullt leselig: Hver avdeling har en pendant på motsatt side av kjønns skillet, tildels med mindre variasjoner eller spilevending. Et annet differensierende trekk er at pasientbyggene er asymmetriske med pannetak mens økonomibyggene opprinnelig ser ut til å ha vært symmetriske med platetak. Arkitektonisk er de eldre delene av Dikemark et helhetlig anlegg preget av ens materialbruk og volumoppbygging i en forenklet jugendstil med visse historiserende motiver. Karakteristisk er de innbygde verandaene med tre store flatbuede vinduer som i varierende antall og plassering går igjen i alle behandlingsbygg før 1930. Variasjoner i volumsammenstilling, takflater, vinduer og terrengplassering motvirker et repeterende preg. Formspråk er i hovedsak beholdt, men med større innslag av nybarokke elementer som svungne gavler og ovale vinduer etter 1910, etter 1920 kun helvalmete tak og fullt utbygde tredje etasjer med pleierboliger. Dagali med betongbaldakin og takterrasse er det eneste modernistiske bygget på sykehuset før krigen. Tredje avdeling åpnet i 1962 og er det eneste behandlingsbygget som er reist etter siste verdenskrig. Med sin langstrakte plan, detaljerte bruk av tegl og sammensatte volumer, er det et særpreget bygg fra perioden.

Eiendomshistorikk

Gården Dikemark ble kjøpt av Kristiania kommune i 1898 som tomt for byens planlagte sinnsykeasyl. Med i kjøpet fulgte jordvei, fallrettigheter fra Verkensvannet og store skogområder. I tillegg kjøpte kommunen også tre mindre bruk av Poverud samt plassene Brenna, Skrangla og Poverud. Tilsammen var eiendommen på noe over 4000 dekar hvorav 300 da dyrket. På 1700-tallet ble det drevet jernverk på stedet med malmbrudd i åsene rundt. Eiendommen er utvidet flere ganger ved kjøp av naboeiendommer slik at totalarealet i 1955 var på 4900 da hvorav selve sykehusområdet utgjorde ca 340 da, dyrket mark og beite ca 820 da og skogen ca 3400 da. En rekke boligeiendommer er solgt av sykehuset siden 1980-årene. Ved sykehusreformen i 2002 ble sykehusområdet med gjenværende personalboliger skilt ut og overført til statlig helseforetak, mens gårdsbruket med jordvei, skog og utmark fortsatt er i Oslo kommunes eie.

Kristiania kommunale sindsygeasyl på Dikemark tok i mot de første pasientene i juli 1905 da mannsavdelingen sto ferdig. Pasientene ble overført fra byens gamle asyl Prinds Christian Augusts Minde i Storgata i det daværende Kristiania. Asylet der ble nedlagt da kvinneavdelingen på Dikemark sto ferdig i 1908. Planene om et nytt asyl for byen ble utredet av byggekomiteen for nytt Ullevål sykehus i 1892-93. Arkitekt Victor Nordan presenterte i 1895 et utkast for samlet utbygging med felles økonomibygninger og administrasjon for sykehuset og asylet. Asylet ble foreslått som et lukket anlegg med bygninger etter mønster av de store paviljongene på St. Hans hospital i Roskilde. Et forslag om å utrede asyl etter det koloniale system vant fram samme år. Forbildet var det åpne anlegget Alt-Scherbitz i Sachsen som var åpnet kort før. Opprinnelig ble Dikemark planlagt for 320 pasienter, sengetallet ble utvidet til 373 ved åpningen av kvinneavdelingen i 1908. Asylet ble planlagt med en centralafdeling, delt i manns og kvinnesider som i de eksisterende lukkede asylene, men med de enkelte avdelingene plassert i egne paviljonger, lik paviljongbygde sykehus som f.eks. Ullevål. Sykehuset åpnet i 1905 med mannsavdeling, kvinneavdelingen åpnet i 1908. Fra mottaksavdelingene ble pasientene fordelt på avdelinger for rolige (Pensjonatet Hospitset), halvrolige (Slottet, Borgen) og urolige, med de urolige avdelingene plassert lengst bak mot åsen og skogen (Utsikten, Klosteret). Da sykehuset ble utvidet i 1911 var det med en vaktavdeling, Bjerget, for urolige menn. Tvillingavdelingen Lien sto ferdig i 1913 med plass for 60 kvinner. Med unntak for Bjørkeli (1919) og Kringsjø (1921) for betalende pasienter, ble sykehuset utvidet kun med vaktavdelinger før krigen. Siste utbygging før krigen var Dagali, vaktavdeling for kvinner med 120 senger. I 1955 var sykehuset autorisert for omkring 800 senger og hadde belegg på ca 900 pasienter. To villaer bygd for privat pleie (1909 og 1921) og trolig tegnet av Nordan, ble overtatt av sykehuset etter pasientenes død og tatt i bruk bl.a. som personalboliger. Villaene ble solgt omkring 1990. I 1955 var sykehuset autorisert for omkring 800 senger og hadde belegg på ca 900 pasienter. To villaer bygd for privat pleie (1909 og 1921) og trolig tegnet av Nordan, ble overtatt av sykehuset etter pasientenes død og tatt i bruk bl.a. som personalboliger. Villaene ble solgt omkring 1990. Det eneste behandlingsbygget som er reist etter 1945 er 3. avdeling (1962, 120 plasser for langtidspasienter) som ligger på sørsiden av demningen. Til gjengjeld har det vært en omfattende boligbygging på 1950 og 1960-tallet hvor pleiepersonalet fikk separate tjenesteboliger og de tidligere hyblene i behandlingsbyggene ble tatt i bruk til pasienter. Også økonomibyggene er utvidet, og snekkerverkstedet ble bygget så sent som i 1949. Spesialscole for psykiatrisk sykepleie og Hjelpepleierscole med internat sto ferdig i 1967. Skolebygget er i dag nedlagt.

Verneverdige bygg

Byggnr: 9900414
GAB nr: 140118389
Navn: 22 Kjøkkenkroken,
Sykehusveien 13
Oppført:

Byggnr: 9900419
GAB nr: 140117862
Navn: 05 Bjørkeli
Oppført: 1919

Byggnr: 9900420
GAB nr: 140117854
Navn: 07 Bjerget
Oppført: 1911

Byggnr: 9900421
GAB nr: 140117870
Navn: 06 Furuli
Oppført: 1931

Byggnr: 9900422
GAB nr: 140117846
Navn: 08 Utsikten
Oppført: 1905

Byggnr: 9900423
GAB nr: 140117811
Navn: 09 Slottet
Oppført: 1905

Byggnr: 9900424
GAB nr: 140117803
Navn: 17 Dagali
Oppført: 1934

Byggnr: 9900425
GAB nr: 140117889
Navn: 16 Kringsjø
Oppført: 1921

Byggnr: 9900427
GAB nr: 140117900
Navn: 14 Lien
Oppført: 1913

Byggnr: 9900428
GAB nr: 140117773
Navn: 13 Klosteret
Oppført: 1908

Byggnr: 9900429
GAB nr: 140117765
Navn: 12 Borgen
Oppført: 1908

Byggnr: 9900431
GAB nr: 140117757
Navn: 10 Kurhus II
Oppført: 1908

Byggnr: 9900432
GAB nr: 140117722
Navn: 03 Kurhus I
Oppført: 1906

Byggnr: 9900433
GAB nr: 140117749
Navn: 02 Legebygning
Oppført: 1906

Byggnr: 9900435
GAB nr: 140117633
Navn: 01 Adminstrasjons-
bygning
Oppført: 1908

Byggnr: 9900436
GAB nr: 140117684
Navn: 36 Forvalterbolig
Oppført: 1928

Byggnr: 9900438
GAB nr: 140117714
Navn: 25 Vaskeriet
Oppført: 1905

Byggnr: 9900439
GAB nr: 149909265
Navn: 28 Snekkerverksted
Oppført: 1949

Byggnr: 9900440
GAB nr: 140117668
Navn: 26 Lageret
Oppført: 1926

Byggnr: 9900442
GAB nr: 6761178
Navn: 29 Garasje
Oppført: 1925

Byggnr: 9900443
GAB nr: 140118397
Navn: 20 Fossekallen
Oppført:

Byggnr: 9900444
GAB nr: 149909400
Navn: 21 Stinaløkk
Oppført: 1970

Byggnr: 9900447
GAB nr: 149965548
Navn: 34 Kraftstasjon
Oppført: 1904

Byggnr: 9900430
GAB nr: 140117781
Navn: 11 Hospitset
Oppført: 1908

Byggnr: 9900434
GAB nr: 140117730
Navn: 04 Pensjonatet
Oppført: 1905

Byggnr: 9900437
GAB nr: 140117641
Navn: 24 Kjøkkenbygning
Oppført: 1905

Byggnr: 9900441
GAB nr: 140117676
Navn: 27 Maskinverkstedet
Oppført: 1906

Byggnr: 9900445
GAB nr: 149909397
Navn: 18 Avdeling 3
Verkensvei 19
Oppført: 1962

Fra sykehusområdet på Dikemark. Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

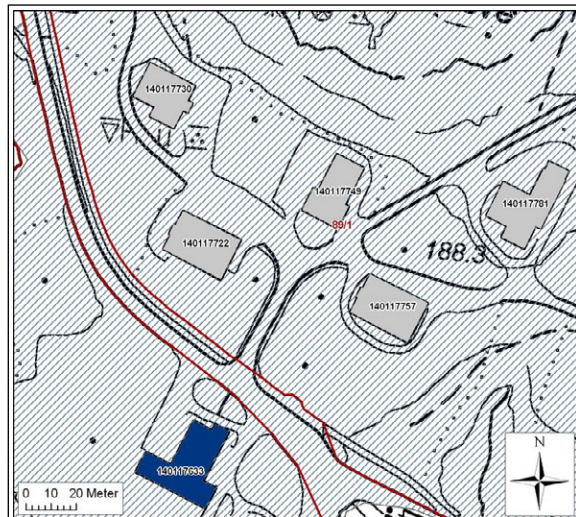
Kurhusene og legebygget fra sør. Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

Hovedbygget mot nord. Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	HØ Ullevål universitetssykehus HF
GAB nr:	140117633
Gnr/bnr:	89/1
Oppført:	- 1908
Byggherre:	Kristiania kommune
Arkitekt:	Victor Nordan
Opprinnelig funksjon:	Helse/pleie
Nåværende funksjon:	Helse/pleie
Bygningsart:	Kontor
Regulering:	Uregulert: Område med stort kulturhistorisk innhold, område for offentlig institusjon, LNF-område kommuneplan
Vernestatus:	

Situasjonskart med adm.bygget merket med blå farge.

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Pusset gråmalt murbygning i to etasjer på granittsokkel, utpreget jugendstil. T-format grunnplan med sidestilt klokketårn i 4 etg, spiss konkav hjelm, sokkel og detaljer i hogget granitt, rikt detaljert smijernsarbeider til trapper og verandaer. Valmtak mot nord, saltak med oppbygde gavler mot sør, øst og vest. Flåt dekkbue over vindusåpninger dels med rutemønstret blindfelt øverst, malt sandfarget vindusomramming.

Sammendrag bygningshistorie

Bygget som administrasjonbygg med kontorer, apotek og undersøkelsesrom "chirurgia minor" i nordfløyens 1. etg. I 2. etg. og hele sørlfløyen var det leiligheter for forvalter, reservelege, assistentlege og funksjonærer. Kjøkken og pikeværelse i forvalterleiligheten ble senere ombygget til operasjonsavdeling. Bygningen brukes i dag til kontorer.

Vern

Formål:	Formålet er å bevare administrasjonsbygget som arkitektur- og helsehistorisk viktig del av sykehusanlegget på Dikemark og som eksempel på representativt hovedbygg med stor symbolverdi. Vernet skal sikre bygningens opprinnelige arkitektur. Både hovedstrukturen i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen så som fasadeløsning, opprinnelige vinduer, dører, materialbruk og overflater skal opprettholdes. Formålet med vern av de utvalgte interiørene er å opprettholde opprinnelig rominndeling med veggmalier, bygningsdeler, overflater og materialbruk, belysning, armaturer og detaljer, samt opprinnelig inventar.
Begrunnelse:	Administrasjonsbygget har svært høy arkitekturhistorisk og helsehistorisk verdi og er ett viktig symbolbygg og element i et samlet bygningsmiljø med svært stor bevaringsverdi. Som sykehusets hovedbygning er bygget sentralt plassert ved hovedferdselsåren til sykehuset og i midtaksen mot sykehusets hovedport og nåværende legebygg. Symbolfunksjonen framheves med klokketårnet, materialbruken og den rikeste detaljering av samtlige sykehusbygninger. Ved siden av den tidligere overlegevillaen er administrasjonsbygget bygget med mest markant preg av jugendstil. Bygningens eksteriør opprinnelig detaljering er svært godt bevart og viser institusjonsarkitektur i tråd med samtidens øvrige arkitektur. Detaljer og elementer knytter hovedbygningen til øvrige bygninger fra anleggets første tiår.
Omfang:	Vernet omfatter eksteriør og deler av interiør (inngangsparti, ekspedisjon, hovedtrapperom). Omfang interiørvern er vist på plantegning.
Vernekategori:	Verneklasse 1, fredning

Interiør

Interiørnr:
Interiørnavn: Ekspedisjon
Beskrivelse:

BYGNING 9900435 01 Adminstrasjons-bygning

Kompleks 9900030 Allmennpsykiatrisk avdeling Dikemark

Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

Veggmaleri, motiv fra Dikemark Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

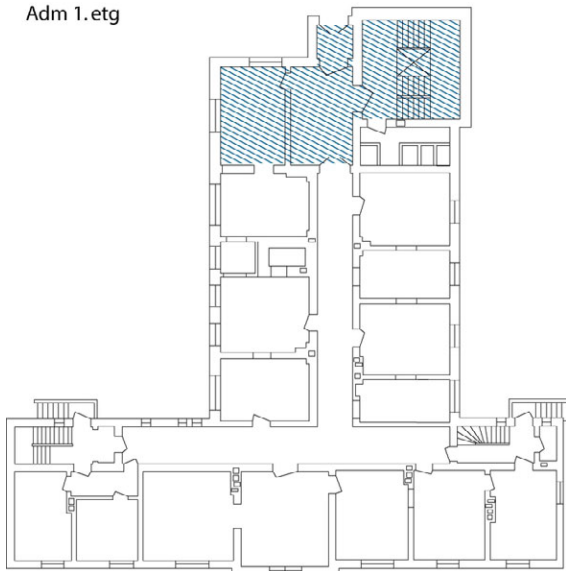

Ekspedisjonen med veggmalier Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

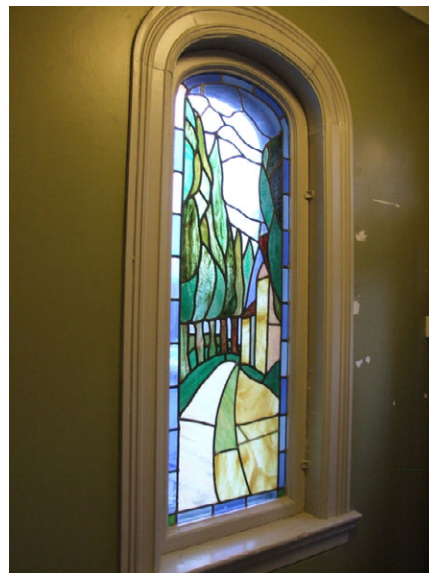
BYGNING 9900435 01 Adminstrasjons-bygning

Kompleks 9900030 Allmennpsykiatrisk avdeling Dikemark

Adm 1. etg

Plantegning 1. etasje.

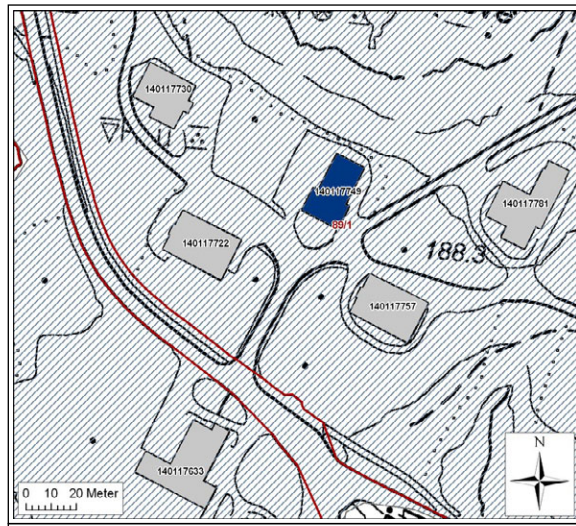
Glassmaleri ant. motiv fra Dikemark. Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

BYGNING 9900433 02 Legebygning

Kompleks 9900030 Allmennpsykiatrisk avdeling Dikemark

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat: HØ Ullevål universitetssykehus HF
GAB nr: 140117749
Gnr/bnr: 89/1
Oppført: - 1906
Byggherre: Kristiania kommune
Arkitekt: Victor Nordan
Opprinnelig funksjon: Helse/pleie
Nåværende funksjon: Helse/pleie
Bygningsart: Verksted
Regulering: Uregulert: Område med stort kulturhistorisk innhold, område for offentlig institusjon, LNF-område kommuneplan
Vernestatus:

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Pusset rosamalt murbygning i to etasjer på granittsokkel, forenklet jugend med historiserende elementer. Symmetrisk grunnplan i stump T-form, plateslåtne valmtak. Midtrisalitt med gavoppbygg mot sør, balkong i 2. etasje. Flat dekkbue over vindusåpninger med pusset rutemønstret blindfelt, høye sprossedelte krysspostvinduer, sålbenk i skifer, gråmalte gesimser og øvre del av sokkel.

Sammendrag bygningshistorie

Bygget i skillet mellom manns- og kvinnesidene i "centralafdelingen" med verksteder for mannlige pasienter i nordfløyen med snekker- og salmakerverksteder i 1. etg. og skomaker- skredder og malerverksteder i 2. etg. Sørfløyen ut mot hovedporten rommet to leiligheter, en for maskinsjef og en for oversykepleiersken. Ombygget til legekontorer etter at nytt verkstedbygg sto ferdig i 1949.

Vern

Formål: Formålet er å bevare legebygget fra 1906 som arkitektur- og helsehistorisk viktig del av sykehusanlegget på Dikemark og som eksempel på verksted- og boligbygg med senere endret funksjon. Vernet skal sikre bygningens opprinnelige jugendpregete arkitektur. Både hovedstrukturen i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen så som fasadeløsning, opprinnelige vinduer, dører, materialbruk og overflater skal opprettholdes.

Begrunnelse: Legebygget fra 1906 har stor arkitektur- og helsehistorisk verdi som kombinert bolig- og verkstedbygg og som viktige element i et samlet bygningsmiljø med svært stor bevaringsverdi. Bygningen er et helt vesentlig bygningsselement i i den representative og sentrale delen av sykehusanlegget. Legebygget danner pendant til Administrasjonsbygget med Kurhus 1 og 2 som flankerende elementer på hver side av midtaksen og med parkmessig opparbeidet utearealer. Bygningen har høy grad av autenticitet i eksteriøret. Den kombinerte funksjonen bolig/verkstedbygg er karakteristisk for Dikemark og andre sykehusanlegg i perioden, og det er betegnende for maskinmesterens og oversykepleierkens status at deres boliger var lokalisert her med front mot hovedporten. Verksteddriften vitner både om den rolle arbeidsterapi ble tillagt og om arbeidsføre pasienters bidrag til sykehusets drift og selvforsyning. Bygningstypen er lite representert i vernesammeheng og er et viktig historiefortellende element i det differensierte bygningsmiljøet på Dikemark.

Omfang: Vernet omfatter Legebyggets eksteriør.

Vernekategori: Verneklasse 1, fredning

Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

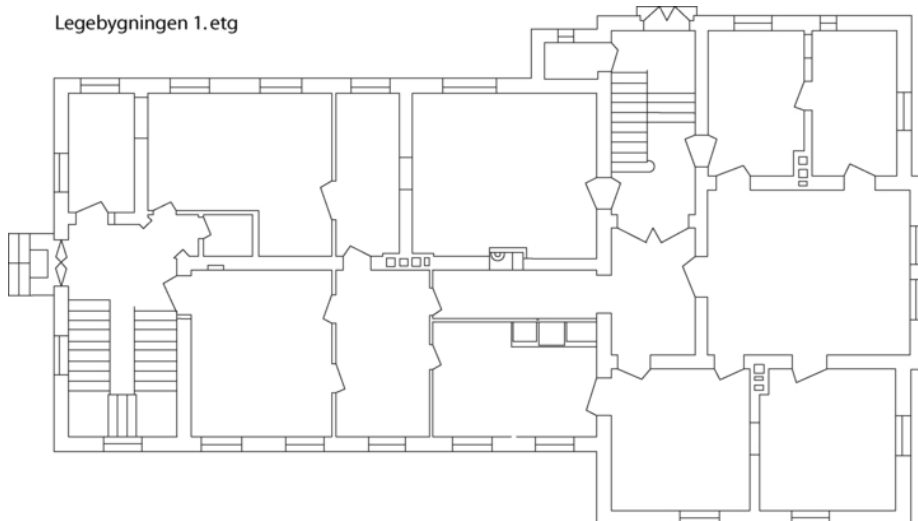

Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

BYGNING 9900433 02 Legebygning

Kompleks 9900030 Allmennpsykiatrisk avdeling Dikemark

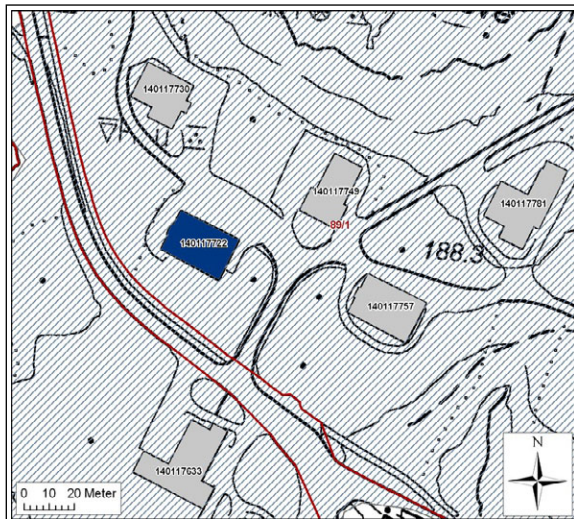
Legebygningen 1.etg

Plantegning 1. etasje.

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	HØ Ullevål universitetssykehus HF
GAB nr:	140117722
Gnr/bnr:	89/1
Oppført:	- 1906
Byggherre:	Oslo kommune
Arkitekt:	Victor Nordan
Opprinnelig funksjon:	Helse/pleie
Nåværende funksjon:	Helse/pleie
Bygningsart:	Sykehus
Regulering:	Uregulert: Område med stort kulturhistorisk innhold, område for offentlig institusjon, LNF-område kommuneplan
Vernestatus:	

*Situasjonskart der Kurhus I er merket med blå farge.***Sammendrag bygningsbeskrivelse**

Pusset lys grågul murbygning i to etasjer med gavloppbygg, forenklet jugendstil med historiserende elementer. Granittsokkel og hvitmalt vindusomramminger. Rektangulær grunnplan, tverrstilte volumer i hver ende, markert med gavloppbygg i øst og vest, utskytende trappesus på kortsiden i vest. Assymetriske fasader, innebygget veranda med store vinduer og trapp til terreng i sørøst. Flat dekkbue over vindusåpninger med pusset rutemønstret blindfelt, høye sprosdelte krysspostvinduer, sålbenk i skifer.

Sammendrag bygningshistorie

Bygget som mottaks- og vaktavdeling for menn. Her ble pasientene observert og diagnostisert før plassering i andre avdelinger. I 2. etg var det "lazaret- og sygeafdeling" for mannlige pasienter. Opprinnelig leilighet for assistentlege samt hybler på loftet.

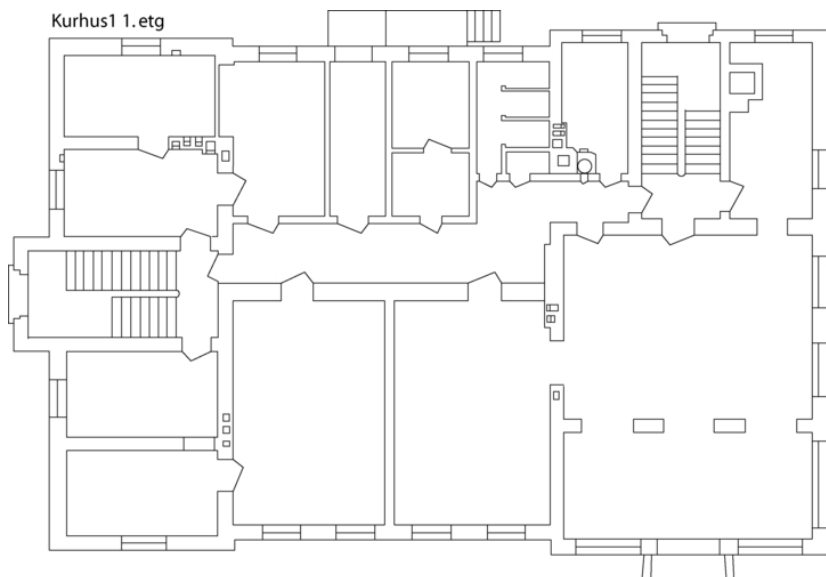
Vern

Formål:	Formålet er å bevare Kurhus I som arkitektur- og helsehistorisk viktig del av sykehusanlegget på Dikemark og som eksempel på villapreget pasientpaviljong fra 1905. Vernet skal sikre bygningens opprinnelige jugendpregete arkitektur. Både hovedstrukturen i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen så som fasadeløsning, opprinnelige vinduer, dører, materialbruk og overflater skal opprettholdes.
Begrunnelse:	Kurhus I har høy arkitekturhistorisk og helsehistorisk verdi som pasientbygg og som del av et samlet bygningsmiljø med svært stor bevaringsverdi. Kurhus I ble bygget som i mottaks- og vaktavdeling for menn og danner et helt vesentlig bygningselement i sykehusets sentrale område. Bygningen danner pendant til Kurhus II som flankerende elementer på hver side av midtaksen og med parkmessig opparbeidet utearealer. Kurhus I har til tross for mindre endringer høy grad av autensitet i eksteriøret.
Omfang:	Vernet omfatter bygningens eksteriør.
Vernekategori:	Verneklasse 1, fredning

*Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.**Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.*

BYGNING 9900432 03 Kurhus I

Kompleks 9900030 Allmennpsykiatrisk avdeling Dikemark

Plantegning 1. etasje.